

odstavec ex. ř. dlužníka, nebylo však v něm ustanoveno, že má výkon tohoto příkazu býti předsevzat, až napadené usnesení nabude právní moci. Okolnost, že rekursní soud nenařídil výslech obou stran, nýbrž jen výslech povinného jest s hlediska ustanovení § 527 druhý odstavec c. ř. s. pro otázku přípustnosti dovolacího rekursu bez významu, neboť, i když podle § 11 druhý odstavec ex. ř. má býti o exekučním návrhu vyslechnut jen povinný, dojde i jeho výslechem k výsledku strany. Nepřípustný rekurs měl podle § 526 druhý odstavec c. ř. s. býti ihned odmítnut podle § 528 první odstavec c. ř. s. již soudem první stolice. Jelikož se tak nestalo ani u rekursního soudu, zůstalo to na dovolacím soudu.

Čís. 9097.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Ustanovením stanov: »pokládal-li by přítomný ředitel a zároveň prokurista usnesení správního výboru za škodlivé nebo nebezpečné pro ústav, nabývá toto usnesení pouze tenkrát platnosti, docílí-li se většiny tříčtvrteční hlasů všech přítomných členů« nebylo vsaženo do práv představenstva upravených velícími předpisy zákona.

Představenstvo společenstva jest nejen oprávněno, nýbrž i povinno odeprítí provedení neplatných usnesení valné hromady.

Valná hromada společenstva může přenést na představenstvo také zmocnění ustanoviti v jejím jméně prokuristu.

(Rozh. ze dne 25. července 1929, R I 568/29.)

R e j s t ř í k o v ý s o u d nevyhověl návrhu společenstva, by ve společenstevním rejstříku bylo zapsáno doplnění § 22 stanov ustanovením: Pokládal-li by přítomný ředitel a zároveň prokurista usnesení správního výboru za škodlivé nebo nebezpečné pro ústav, nabývá toto usnesení pouze tenkrát platnosti, docílí-li se většiny tříčtvrteční hlasů všech přítomných členů. Zlomky se pro návrh nečítají. Pro jmenování prokuristy s udělením titulu ředitele ve smyslu § 37 stanov jest zapotřebí přítomnosti nejméně 10 členů výboru a souhlasu devíti členů z nich. **D ů v o d y:** Ustanovením tím vyhrazuje se osobě, která není členem představenstva ani společenstva, právo usnesení prosté většiny členů představenstva svým hlasem zmařiti, což jest nepřipustným zásahem třetí osoby do samosprávy společenstevní. Ostatně jest usnesení toto v rozporu s ustanovením § 21 stanov, podle něhož jest prokuristovi vyhrazen ve schůzi výborové jen hlas poradní. Představenstvo společenstva se vyzývá, by se postaralo o to, by při nejbližší valné hromadě bylo ustanovení § 37 stanov co do ustanovování prokuristy změněno a právo to do oprávnění valné hromady bylo zařaděno, poněvadž prokuru udělovati a odvolávati jest oprávněna jen valná hromada, nikoliv správní výbor. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y:** Ke správným stavu věci i zákonu vyhovujícím důvodům napadeného usnesení dodává se jen ještě toto: K zastupování společenstva jest povoláno představenstvo

podle § 15 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. a toto jest ve svých usneseních autonomní. Z toho následuje, že není přípustno, by třetí osoba do usnesení představenstva zasahovala, jak to obmýšlí dodatek k § 22 stanov tím, že stanoví, že, pokládal-li by přítomný ředitel a zároveň prokurista usnesení správního výboru za škodlivé nebo nebezpečné pro ústav, nabývá toto usnesení jen tenkrát platnosti, docílí-li se většiny tříčtvrteční hlasů všech přítomných členů. Právem proto usuzuje prvý soud, že by takto osoba, která není členem představenstva, mohla usnesení prosté většiny členů představenstva svým hlasem zmařiti, což jest nepochybným zásahem do autonomie společenstva. Není proto ono ustanovení dodatku k § 22 stanov přípustné a právem odmítl rejstříkový soud zápis tohoto dodatku. Prokurista jest ustanovován principálem a principálem u společenstva jest souhrn jeho členů, kteří vykonávají svá práva, která jim co do vedení společenstva přísluší, ve valné hromadě a přísluší tudíž valné hromadě jmenování prokuristy, nikoliv představenstvu. Právem proto žádá prvý soud, by ustanovení § 37 stanov ohledně ustanovení prokuristy bylo změněno a právo to do oprávnění valné hromady bylo zařazeno.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu s poukazem, by nehledě k názoru tam vyslovenému, jednal dále po zákonu.

D ů v o d y:

Pokud jde o usnesení soudů nižších stolic, jímž nebylo vyhověno požadované změně, pokud se týče doplnění § 22 stanov ustanovením: »Pokládal-li by přítomný ředitel a zároveň prokurista usnesení správního výboru za škodlivé nebo nebezpečné pro ústav, nabývá toto usnesení pouze tenkrát platnosti, docílí-li se většiny tříčtvrteční hlasů všech přítomných členů. Zlomky se pro návrh nečítají. Pro jmenování prokuristy s udělením titulu ředitele ve smyslu § 37 stanov jest zapotřebí přítomnosti nejméně 10 členů výboru a souhlasu devíti členů z nich«, jest první právní otázkou této věci, zda bylo dodatkem tím vsaženo do práv představenstva upravených velícími a proto společenstevními stanovami nezměnitelnými předpisy zákona, zejména, zda je jím porušeno, jak se mylně domnívají soudy nižších stolic, ustanovení § 15 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. — správněji ustanovení § 17 první věty cit. zák., pokud se týče, zda je řečený dodatek skutečně nezákonným zásahem do autonomie společenstva. Představenstvo společenstva jest pouhým orgánem, který zastupuje na venek souhrn členů společenstva, jedná za společenstvo a projevuje jeho vůli. Poměr společenstva k představenstvu jest poměrem mandanta k mandatáři. Mandát je představenstvu udílen volbou a jeho rozsah určuje se zákonem (§ 34 cit. zák.), společenstevní smlouvou a usneseními valné hromady. Představenstvo jest proti společenstvu, svému mandantu, povinno dbáti všech obmezení, která byla učiněna co do rozsahu jeho oprávnění, společenstvo zastupovati, to i tenkrát, kdyby těmito obmezení byl zúžen zákonný rozsah

jeho zastupitelského oprávnění a i kdyby toto zúžení bylo podle zákona proti třetím osobám bezúčinné. Podle zákona (§ 34) jest představenstvo povinno zachovávat i provádět všechna ustanovení společenstevní smlouvy, a na jejím základě valnou hromadou platně učiněných usnesení a jest za to společenstvu zodpovědno (srv. také § 89). Z toho vyplývá, že jest představenstvo nejen oprávněno, nýbrž i povinno odepřítí provedení neplatných usnesení valné hromady a, poněvadž představenstvo na venek vystupuje jako orgán zodpovědný za činnost společenstva, jest je pokládati za oprávněna zkoumati platnost usnesení valné hromady s hlediska zákona a společenstevních stanov. Svrchu uvedeným dodatkem k § 22 stanov usneseno bylo valnou hromadou zepřísnění způsobu, jímž představenstvo rozhoduje o věcech svého oboru, že jest totiž ve případech tam uvedených zapotřebí tříčtvrteční, tedy zvláště kvalifikované většiny k platnému usnesení. Dodatkem tím nebylo vsaženo do autonomie představenstva, nýbrž byla jen z důvodů, jímž s hlediska zákonné činnosti společenstva nemůže býti upřena závažnost, zostřena bezpečnost rozhodování představenstva v případech, které řádně ustanovený prokurista jako odborník považuje pro společenstvo za důležité. Toto usnesení valné hromady nejen že neodporuje velicímu předpisu zákona, nýbrž úplně vyhovuje jeho duchu, neboť jest ochranným opatřením proti usnesením představenstva, která prokurista společenstva, kterému už podle § 21 stanov přísluší ve schůzích správního výboru poradní hlas, považuje za škodlivá a nebezpečná pro ústav. Zákon nebrání nikde společenstvu, by při rozhodování o svých věcech neřídilo se posudkem odborníka, jemuž valná hromada už tím, že mu propůjčila prokuru, projevila důvěru nejen jeho osobě, nýbrž i jeho odbornému vzdělání.

V otázce, zda je valná hromada společenstva s obmezeným ručením oprávněna ustanoviti prokuristu a zda nemůže toto právo valné hromady přeneseno býti na správní výbor (představenstvo), uvádí se zpravidla pro názor, že prokuristu může ustanoviti jen valná hromada, úvaha, že, porovná-li se (srovnej Stross, Genossenschaftsrecht str. 200) rozsah zákonného zástupčího oprávnění společenstevního představenstva s rozsahem zákonného zástupčího oprávnění prokuristova (čl. 42 obch. zák.), pozná se, že zákonné zástupčí oprávnění prokuristovo jest proti oprávnění společenstevního představenstva jen potud užší, že prokurista nemůže bez zvláštního zmocnění zcizovati a zavazovati nemovitosti, jinak že jest širší, neboť prokurista jest podle zákona zmocněn ke všem druhům obchodů a právních jednání, jež jsou s provozem obchodní živnosti spojeny. Prokura že nahrazuje i zvláštní plné moci, kde jest jí podle zákona zapotřebí. Ježto je tedy zákonné zástupčí oprávnění prokuristovo širší, než společenstevního představenstva, ježto nikdo nemůže více práva přenést než má sám, a ježto představenstvo jest jen mandatářem společenstva, že z toho plyne, že ustanovení prokuristy musí býti vyhrazeno valné hromadě společenstva. Leč právě tento názor, založený jinak na zcela správném úsudku, že poměr valné hromady k představenstvu jest v podstatě právním poměrem mandanta k mandatáři, ospra-

vedlňuje další úsudek, že, i kdyby ustanoviti prokuristu mělo býti vyhraženo valné hromadě, nemůže býti valné hromadě zabráněno, by toto zákonné oprávnění, které ovšem nikde není uvedeno v zákoně, nýbrž je jen z něho odvozováno, nebylo valnou hromadou jako mandantkou přeneseno na správní výbor (představenstvo) zvláště, když přenesení toto je provázáno právě nyní ve stanovách navrženým a usneseným doplňkem, že pro jmenování prokuristy s udělením titulu ředitele ve smyslu § 37 stanov jest zapotřebí přítomnosti deseti členů výboru a souhlasu devíti členů. Tento postup není protizákonný a nepřičí se ani duchu zákona. Sluší poukázat v této příčině k ustanovení § 19 cit. zák., který, pojednávaje o představenstvu, zmiňuje se v poslední větě o valné hromadě, dozorčí radě a jiných orgánech. Připouští tedy sám zákon vedle obligatorních orgánů, představenstva (§ 15 »jede Genossenschaft muss einen Vorstand haben«) a valné hromady (§ 27 »die Rechte . . . werden von der Gesamtheit der Genossenschafter in der Generalversammlung ausgeübt«) také orgány fakultativní, dozorčí radu (§ 24 »der Genossenschaftsvertrag kann dem Vorstande einen Aufsichtsrat . . . an die Seite setzen«) a jiné orgány (§ 19) (srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. července 1929 R I 227/29 čís. sb. 9085). Nelze tudíž seznati, proč by nemohla valná hromada jako suverenní representant společenstva přenést na představenstvo také zmocnění, že může v jejím jméně ustanoviti prokuristu. Tomu svědčí i ustanovení § 26 cit. zákona, podle kterého a podle zásady v něm vyslovené jest dopuštěno zastoupení při provozu podniku družstva, což právě dopadá při ustanovení prokuristy. Byl tedy srovnalými rozhodnutími nižších stolic zřejmě porušen zákon a proto bylo za předpokladů § 16 nesp. říz. důvodnému dovolacímu rekursu vyhověti a usnesení soudů nižších stolic i ohledně bodu druhého zrušiti a zaříditi, jak se stalo.

Čís. 9098.

Byla-li povolena exekuce zabavením, uschováním a prodejem movitých věcí na přihlášení a vymáhající věřitel se k výkonu této exekuce dosud nepřihlásil, jakož i zřízením vnuceného zástavního práva na nemovitostech, není s hlediska § 14 ex. ř. závady, by nebyla napotom povolena exekuce vnucenou dražbou nemovitostí.

(Rozh. ze dne 25. července 1929, R I 571/29.)

Usnesením ze dne 3. dubna 1929 byla povolena vymáhajícímu věřiteli exekuce zabavením, uschováním a prodejem movitých věcí, jakož i exekuce vnuceným zřízením zástavního práva na nemovitostech. Exekuce na movitosti byla povolena na přihlášení. Vymáhající věřitel se k výkonu této exekuce nepřihlásil, navrhl však dne 29. dubna 1929 povolení exekuce vnucenou dražbou nemovitostí. Soud první stolice tuto exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Pro tutěž pohledávku byla vymáhajícímu věřiteli usnesením ze dne